

disse Forhold. Jeg troer nemlig, at Huusmændene udgjøre Fleertallet af Landbefolkningen, og at de ogsaa kunne trænge til at faae nogen Lettelse. Jeg skal som sagt ikke indlade mig paa Lovens Enfaldthed, men slutte hermed.

Solstein. Det ærede Medlem, som nu havde Ordet, oplyste i mine Tanker egentlig ikke, at Priserne, hvortil Gaardene vare tilbudne Besidderne tilkjøbs, paa de Steder, som han omtalte, vare overordentlig høje, men han oplyste, at hvor der er en meget human Jorddrot, der overlader Stederne paa særdeles billige Bilskaar i 50aarig Forpagning til Brugerne, der kan det ikke betale sig for dem at kjøbe Gaardene og give en blot nogenlunde antagelig Kjøbesum, fordi Forfjellen mellem, hvad de skulle give for 50aarige overmaade billige Forpagninger, og Kjøbesummen for Gaardene, selv naar vi sætte den til en meget lav Priis for Hartkornet, er saa stor, at naar man regner det ud i Procenter, saaledes som det ærede Medlem gjorde, stiller Forholdet sig saaledes, at Brugeren bliver forkræffet og siger: Det kan ikke betale sig for mig at kjøbe, saa bliver jeg heller stidende. Det er jo naturlige Forhold, som saaledes gjøre sig gjældende overalt, hvor Besidderen eller Gieren af Jordegods har indladt sig paa 50aarige Forpagninger, og der kan i saa Henseende kun siges dette — og det vil jeg anføre ligeoverfor det ærede Medlem for Ddenſe Amts 3die Valgfreds (N. Andersen), som ogsaa berørte disse Forpagninger — at det for dem, som forpagte bort paa dette Antal Aar, stadig mere og mere vil stille sig som en slet Forretning at vedblive med denne Forpagningsmaade, fordi derved Omgangen til Selveidom, naar de ikke ville gaae over i deres Klasse, som fordre overordentlig store Afgifter, men stræbe at blive staaende i, hvad man kalder de humane Godseieres Række, ikke kan betale sig. — Jeg har ifjor, da vi havde et lignende Forslag for til Behandling som det her foreliggende — ganske vist ikke det samme, men dog et Forslag, som tilsigtede noget Lignende — meget bestemt erklæret, at jeg ikke nogenstunde vilde kunne give min

Stemme til en Tvangslov, og jeg har udtalt og udviklet dette paa forskjellige Maader, baade i Udvalget og i Thinget. Det staaer endnu for mig saa, at en Tvangslov, naar der skal være nogenombestemt Rimelighed i den, maa have gjensidig Bivkning, men en saadan Lov vilde, naar jeg lader Jorddroten udenfor Betragtning, indeholde en saa urimelig og ubillig Fordring til Brugeren, at jeg ikke endnu kan erkende, at der er nogen Rimelighed for at gaae til en saadan Lov. Dette har jeg med samme Udforbeholdenhed udtalt ligeoverfor mine Vælgere ved det sidste Valg, og jeg kan egentlig ikke sige, at jeg i den Henseende har mødt nogen Modstand eller skarp Modsigelse. Jeg skal nu gaae over fra de almindelige Betragtninger til at omtale, hvad der ligger for i dette Dieblift, og jeg haaber da, at den høitærede Formand vil tillade, at jeg ved at omtale det foreliggende Forslag med saa Ord berører det Forslag, der staaer paa Dagsordenen som Nr. 2. Dette Forslag er, jo det samme, som vi havde til Behandling ifjor. Det staaer for mig som et Forslag, der hverken kan eller bør vinde Lovskraft; det er et Forslag, der saa tidt er kommet frem og saa tidt er blevet forkastet, at det efter min Mening nu helst maatte betragtes som Noget, der ikke hørte den forbigangne Tid, og med Hensyn til hvilket man ogsaa var kommen til den Erkjendelse, at man ikke ad den Vej vil kunne fremme Sagen i dens Heelhed. Nu er Spørgsmaalet i det Hele jo dette: Er det virkelig sandt, at Fæstevæsenet er et onus af den Art, at der er Grund til at gribe saa stærkt ind, som det vil skee ved en Tvangslov? Fæsteforholdet er saavel af det ærede Medlem (S. Rasmussen), der havde Ordet for mig, som af det ærede Medlem for Ddenſe Amts 3die Valgfreds (N. Andersen) blevet omtalt som et for Bønderstanden trykkende Forhold, og det er endogsaa af den høitærede Indenrigsminister blevet betegnet som et uheldigt Forhold. Det ærede Medlem for Ddenſe Amts 3die Valgfreds tilføiede, at saalange Godseierne ikke vilde sælge deres Bøndergods, men holdt paa at vedligeholde Fæsteforholdet, kunde der ikke ventes noget Tillidsforhold